

[Søren P. Larsen.]

deres Skatter igen, efter at de har været fri et Aars Tid; jeg vil anbefale den højtærede Regering at begynde Tilvænningen i god Tid, det var vist ingen Skade til ved nogle Cirkulærer eller paa anden Maade at henlede Befolkningens Opmærksomhed paa dette Omraade, for at den første Optræning ikke skal bringe alt for store Skuffelser. Man fritog dem, der fik Krisehjælp i Fjor, derved at Hjælpen gik ind som Skattebetaling, og Motiveringen af Hjælpen var, at Tiderne var saa sløje, at de skulde være fri i Fjor, men der sidder nu mange Landet over, ude omkring i Kommunerne, som spørger, hvorfor de saa ikke skal være fri i Aar. Det er lettere at vænne Folk til Hjælpen, end det er at vænne dem fra Hjælpen, især naar Tiderne tilmed er lige saa daarlige og Reserverne rundt om er langt mindre i Aar, end de var før.

Jeg vil ogsaa gerne henlede den højtærede Regerings Opmærksomhed paa en Række Landkommuner, der støder op til større Købstæder — jeg tænker her fortrinsvis paa de Landkommuner, der ligger i Nærheden af Odense. I saadanne Landkommuner er der i de senere Aar sket en stor Bebyggelse, idet en hel Del Mennesker fra den store By er flyttet udenfor, ud i Landkommunerne, og har bygget sig mindre Ejendomme med en eller to Lejligheder. Her bor de egentlig ganske godt, og jeg vil sige, at for den opvoksende Slægt er det jo en afgjort Fordel at bo i et mindre Hus i Landkommunen frem for at bo i de store Kaserne; her har de Haver og frisk Luft og meget andet. Under normale Forhold tilfører disse Nybyggere ogsaa Kommunen en vis Skatteindtægt til Dækning af de øgede Udgifter, som Kommunerne kan faa paa andre Omraader, men i en Krisetid som den, vi er inde i, kan der let blive trangt i saadanne Kommuner. De forskellige Udgifter til Arbejdsløshedsunderstøttelse og til sociale Hjælpeforanstaltninger vil være meget store og er ogsaa meget store i den Slags Kommuner. Det vil ikke være vanskeligt at paapege, at der findes Kommuner af den Beskaffenhed, hvor de Mennesker, der er flyttet ind i Kommunen i Løbet af de sidste 5—6 Aar, er talrigere end de oprindelige Beboere, der var i Kommunen, før Tilflytningen begyndte. Jeg vil derfor henlede Opmærksomheden paa disse, om jeg saa maa sige, blandede Landkommuner og henstille, at vi ved fremtidige Foranstaltninger og Love søger at række en hjælpende Haand netop til denne Kommunetype. Det kan gøres paa forskellig

Maade, og jeg tror her er et Problem, der trænger sig paa.

Jeg har i forskellige Blade set antydnet, at den højtærede Undervisningsminister sysler med forskellige Planer. Det gælder saadan et Spørgsmaal som udvidet Skolegang — den lovpågtige Undervisningstid maa det jo være, for vi har jo ikke Skoletvang her i Landet. Denne Undervisningstid skulde udvides med et Aar. Derigennem vilde man raade Bod paa Arbejdsløsheden, man vilde give Beskæftigelse til flere Lærere og, hvad der maa være Hovedsagen ved en saadan Foranstaltning: man mener, man vilde forbedre Folkeskoleundervisningen. Jeg vil ikke dømme og slet ikke fordømme saadanne Planer, der endnu befinder sig paa det forberedende Stadium; Regeringen og den højtærede Undervisningsminister har vel ikke taget endelig Stilling til hele Spørgsmaalet endnu, synes det at fremgaa af de Meddelelser, der er kommet til Offentligheden. Naar jeg fremdrager det, er det fordi jeg gerne vil henstille, at man ikke træffer nogen Afgørelse ud fra Hensynet til at modvirke Arbejdsløsheden eller for at give Beskæftigelse til ledige Lærere, men alene ud fra Hensynet til, hvad man mener vil være pædagogisk set bedst for Folkeskolen.

Jeg kan saa meget mindre lade være med at henstille dette, som en Autoritet som Skoledirektør Fossing i Gaar i en Udtalelse i „Ekstrabladet“ har betegnet det forberedende Arbejde, der her er taget op, som en Sag, man begynder paa fra den forkerte Ende. Skoledirektør Fossing har jo et Livs Arbejde i Skolens Tjeneste bag sig, og det er ogsaa et Spørgsmaal, jeg ikke ønsker at besvare hverken ved et rent Ja eller et rent Nej, fordi der er mange Hensyn, der griber ind her.

I en Del Købstadkommuner har man ordnet det paa den Maade, at 14—15 Aars Elever kunde faa et ottende Skoleaar — det var ganske vist baseret paa Frivillighedens Grund —, saa kunde man paa den Maade faa Skolegangen udvidet til det 15. Aar. Jeg tror, at en saadan Ordning vilde være bedre end en obligatorisk Ordning. Hvis de 14—15-aarige skal drives til Skolen, er jeg bange for, at det hverken vil blive til Gavn for Eleverne eller for Skolen selv. Og den fortsatte frivillige Undervisning kan faas paa mange Maader. Jeg har lagt Mærke til, at paa Fyn har man i Efteraaret faaet Aftenskolearbejdet i en endnu bedre Gænge end før. Jeg synes, det er et glædeligt Tidens Tegn, at der er